

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
Харківський національний медичний університет

СУЧАСНІ КОНЦЕПЦІЇ ВИКЛАДАННЯ ПРИРОДНИЧИХ ДИСЦИПЛІН У МЕДИЧНИХ ОСВІТНІХ ЗАКЛАДАХ

Матеріали
XVI Міжнародної науково-методичної
інтернет-конференції

Харків, 26–27 грудня 2024 року

Харків – 2025

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**СУЧАСНІ КОНЦЕПЦІЇ ВИКЛАДАННЯ
ПРИРОДНИЧИХ ДИСЦИПЛІН
У МЕДИЧНИХ ОСВІТНІХ ЗАКЛАДАХ**

*Матеріали
XVI Міжнародної науково-методичної
інтернет-конференції*

м. Харків, 26-27 грудня 2024 року

**Харків
ХНМУ
2025**

Редакційна колегія:

- М'ясоєдов В. В.** – ректор Харківського національного медичного університету, доктор мед. наук, професор
- В'юн В. В.** – директор Навчально науково-дослідного інституту післядипломної освіти ХНМУ, д. мед. наук, професор
- Фоміна Л. В.** – зав. кафедри української мови, психології та педагогіки, канд. філол. наук, професор
- Мешерякова І. П.** – в. о. зав. кафедри медичної біології, канд. мед. наук, доцент
- Сирова Г. О.** – зав. кафедри медичної та біоорганічної хімії, доктор фарм. наук, професор, академік міжнародної екологічної академії, академік ГО «НАН ВО України»
- Зайцева О. В.** – в. о. зав. кафедри медичної та біологічної хімії і медичної інформатики, доктор біол. наук, професор
- Скорбач Т. В.** – викладач кафедри української мови, психології та педагогіки, канд. філол. наук
- Фідяєва Т. С.** – викладач кафедри української мови, психології та педагогіки

С91 Сучасні концепції викладання природничих дисциплін у медичних освітніх закладах: матеріали XVI Міжнар. наук.-метод. інтернет-конф., (Харків, 26–27 груд. 2024 р.) Харків : ХНМУ, 2025. 140 с.

У збірнику представлено матеріали біля 130 фахівців та молодих науковців закладів вищої освіти. Доповіді присвячено проблематиці викладання педагогічних, психологічних, медико-біологічних та природничих дисциплін у сучасних освітніх закладах. Наукове видання рекомендовано науково-педагогічним працівникам, які працюють у закладах вищої освіти, докторантам, аспірантам, магістрантам, здобувачам вищої освіти, а також широкому колу читачів, які цікавляться міжнародним досвідом реалізації інноваційних освітніх процесів.

Конференцію внесено до переліку проведення наукових конференцій з проблем вищої освіти і науки на 2024 рік під номером № 1261(с. 460).

Автори публікації несуть відповідальність за дотримання авторського права, точність цитування, достовірність наведених фактологічних даних, граматичні та стилістичні помилки.

УДК 378.016:5:378.6:61(082)

- © Харківський національний медичний університет, 2025
© М'ясоєдов В.В., В'юн В. В., Фоміна Л. В. та ін., 2025.

СЕКЦІЯ № 2. МЕДИКО-БІОЛОГІЧНІ НАУКИ

Бережна А. В., Чумаченко Т. О. ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ГРОМАДСЬКЕ ЗДОРОВ'Я»: ОПАНУВАННЯ ПРАКТИЧНИМИ НАВИЧКАМИ ПРИ ДИСТАНЦІЙНІЙ ФОРМІ НАВЧАННЯ	101
Ганчева О. В., Грекова Т. А., Мельнікова О. В., Каджарян Є. В., Ісаченко М. І. ПЕДАГОГІЧНІ ПЕРСПЕКТИВИ МЕТАВСЕСВІТУ В МЕДИЧНІЙ ТА БІОЛОГІЧНІЙ ОСВІТІ	102
Джамсєв В. Ю., Мещерякова І. П., Кузнецов К. А. ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ З МЕДИЧНОЇ БІОЛОГІЇ У НАВЧАЛЬНОМУ СЕРЕДОВИЩІ MOODLE	104
Железнякова Н. М., Александрова Т. М. ПЕРЕВАГИ ЗАСТОСУВАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В МЕДИЧНІЙ ОСВІТІ	106
Кузнецов К. А. Джамсєв В. Ю. ВИКОРИСТАННЯ ПРИНЦИПУ ДВОМОВНОСТІ В НАВЧАЛЬНИХ ПРЕЗЕНТАЦІЯХ ПРИ ДИСТАНЦІЙНІЙ ФОРМІ НАВЧАННЯ	107
Мещерякова І. П. ІІІ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ ЗАЛУЧЕНОСТІ СТУДЕНТІВ У МЕДИЧНІЙ ОСВІТІ	108
Наконечна О. А., Денисенко С. А., Стеценко С. О., Васильєва І. М. ЕФЕКТИВНІСТЬ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ ПРИ ВИВЧЕННІ БІОЛОГІЧНОЇ ХІМІЇ	110
Степаненко О. Ю., Мар'єнко Н. І. ГІСТОФІЗІОЛОГІЧНІ АНІМАЦІЇ ЯК ІННОВАЦІЙНИЙ МЕТОД ВИКЛАДАННЯ ГІСТОЛОГІЇ	112
Уманська Т. Ю., Чиранова Д. І. МІЖДИСЦИПЛІНАРНА ІНТЕГРАЦІЯ ПРИ ВИКЛАДАННІ СТОМАТОЛОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН У ХАРКІВСЬКОМУ ОБЛАСНОМУ МЕДИЧНОМУ КОЛЕДЖІ	113

ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ З МЕДИЧНОЇ БІОЛОГІЇ У НАВЧАЛЬНОМУ СЕРЕДОВИЩІ MOODLE

*Джамєєв В. Ю., Мецєрякова І. П., Кузнецов К. А.
Харківський національний медичний університет, м. Харків*

В умовах дистанційного навчання однією з істотних проблем для викладача є організація опитування знань студентів. У межах практичного заняття недостатньо часу для проведення усного опитування. Перш за все, частину часу викладач має витратити на пояснення матеріалу, тому решти може вистачити лише на фронтальне опитування або на спільне обговорення принципових питань. Навряд чи усне спілкування протягом короткого часу дозволяє адекватно оцінити всіх здобувачів. Для цього доводиться формувати тестові завдання, які вони виконують на платформі Moodle, а участь здобувачів у обговоренні матеріалу здебільшого можна використати лише для коригування оцінок (збільшення або зменшення) при отриманні проміжної кількості балів за тести. Оцінювання тестових завдань, що виконані дистанційно, не завжди може бути правомірним через те, що студенти можуть використовувати різні джерела на кшталт підручників, конспектів, інтернет-сторінок або підказки людей чи навіть штучного інтелекту. Для того, щоб максимально знизити використання зовнішньої допомоги й релевантно оцінити знання здобувачів, викладачі найчастіше обмежують час виконання завдань. Спираючись на досвід роботи зі здобувачами, можемо стверджувати, що збільшення різноманітності завдань позитивно впливає на оцінювання. На дистанційному курсі «Медична біологія», що був створений на платформі Moodle, ми використовуємо щонайменше дворівневі тестові завдання. Звісно, це не новина, і в багатьох освітніх закладах викладачі саме так і формують тестові завдання. Різниця між закладами, факультетами, спеціальностями та викладачами полягає лише у виборі завдань певного типу для кожного з рівнів.

Перший рівень у дистанційному курсі «Медична біологія» містить тестові завдання з вибором однієї правильної відповіді. Це найбільш стандартизований рівень, оскільки для здобувачів завжди пропонується 10 завдань з п'ятьма варіантами відповідей. Стандартна структура тестів першого рівня не потребує постійних інструкцій та адаптації здобувачів до такого типу завдань. Це дозволяє максимально скоротити час виконання завдання. Залежно від складності тестів на виконання першого рівня є від 10 до 15 хвилин.

Другий рівень містить більш різноманітні завдання, проте їх кількість менша. Завдання, які були використані в курсі, у системі Moodle називаються «Відповідність», «Визначити пропущені слова», «Перетягування в тексті», «Перетягування маркерів», «Перетягування на картинку».

Найбільш відомим для студентів є завдання типу «Відповідність», оскільки вони навіть не потребують комп'ютерної техніки та часто

використовуються викладачами в паперових тестах. Залежно від необхідності такий тест може вимагати складання від 4 до 10 пар. Наприклад, запитання «Знайдіть відповідність між компонентами клітин та їхніми функціями» може містити 5 назв компонентів у якості запитань і 5 функцій як відповідей. Таке завдання буде найпростішим для виконання, оскільки за певних сумнівів деякі пари можна вирахувати методом виключення, але його можна ускладнити, додавши неправильні відповіді. У цьому випадку здобувачі мають робити усвідомлений вибір при складанні будь-якої пари. Додавання лише однієї неправильної відповіді повністю усуває підказку у вигляді останньої пари, тоді як збільшення кількості неправильних відповідей зменшує ймовірність випадкових збігів.

Завдання «Визначити пропущені слова» та «Перетягування в тексті» можна оформити у вигляді тексту, в якому потрібно вставити пропущені слова. Вказані типи завдань рівнозначні за своєю суттю та різняться лише тим, що в першому випадку здобувач має вибрати слово зі спадного списку, а в другому – перетягнути текстовий стікер з терміном на певне місце в тексті. Викладач може обрати будь-який тип завдання, який для нього простіше скласти, або використовувати обидва задля візуальної різноманітності. Ускладнити завдання таких типів, як і у попередньому випадку, можна за рахунок збільшення неправильних відповідей. Наприклад, у завданні вимагається обрати декілька термінів, які характеризують паразита за різними критеріями. Завдання можна організувати так, що студент має обрати кожен термін із набору термінів певної категорії, або із загального набору термінів, що ускладнить задачу здобувачеві. Якщо термін у тексті набуває певної форми, що може бути своєрідною підказкою, слід давати обирати потрібні слова в початковій формі (іменники в називному відмінку однини, дієслова в неозначеній формі, тощо), прописуючи це в умовах виконання завдання.

Завдання «Перетягування маркерів» та «Перетягування на картинку» доволі зручні для перевірки знань із різних механізмів (реплікація ДНК), життєвих циклів паразитів, які можна показати у вигляді схеми. Наприклад, розташувати на картинці відповідні підписи, що позначають компоненти системи, процеси, умови, стадії розвитку тощо. У розділі «Медична паразитологія» від здобувачів вимагається впізнати певних паразитів за зображенням, тому обидва типи завдань є фактично незамінними для тестування з паразитології. На одній картинці можна розташувати декілька зображень паразитів, для яких здобувачі мають позначити українські та латинські назви видів, їхнє медичне значення, стадії розвитку або частини тіла, що зображені, тощо.

Освітня платформа Moodle дає доступ користувачу до різноманітних засобів перевірки знань, тому викладачам слід максимально використовувати ці можливості, щоб досягти найбільш адекватного та ефективного оцінювання знань студентів в умовах дистанційного навчання.